

Prezydent Miasta Rybnika

44-200 Rybnik, ul. Bolesława Chrobrego 2

t +48 32 43 92 107, f +48 32 42 24 124

rybnik@um.rybnik.pl

OU-BR.0003.109.2026

Szanowny Pan

Franciszek Kurpanik

Radny Rady Miasta Rybnika

2026-205136

Rybnik, dnia 25 września 2026 r.

Odpowiadając na Pana interpelację z dnia 14.09.2026 r. (data wpływu 15.09.2026 r.) w sprawie pojawienia się dzików w dzielnicy Zamysłów w okolicy ul. Jarzynowej przedstawiam odpowiedź na poniższe pytania:

Pytanie 1

Czy i jak możemy rozwiązać problem z pojawieniem się dzików?

Odpowiedź:

Pojawianie się dzików na terenach zurbanizowanych, w pobliżu zabudowy mieszkaniowej i posesji, stanowi problem występujący w wielu miastach. Sprzyjają temu m.in. bliskość terenów leśnych i rolnych, rozwój zabudowy mieszkaniowej oraz łatwy dostęp zwierząt do pożywienia.

Dziki charakteryzują się dużą zdolnością adaptacji do zmienionych warunków środowiskowych. Jednym z czynników sprzyjających ich pojawianiu się w pobliżu zabudowy jest łatwy dostęp do bazy pokarmowej, w tym odpadów żywnościowych, opadłych owoców czy niewłaściwie zabezpieczonych kompostowników.

Ograniczenie problemu obecności dzików wymaga prowadzenia równoległych działań prewencyjnych, organizacyjnych oraz – w przypadkach spełnienia przesłanek ustawowych – działań z zakresu gospodarki łowieckiej.

W szczególności działania te powinny obejmować:

1. Ograniczenie dostępu do bazy pokarmowej – właściwe zabezpieczanie odpadów komunalnych, kompostowników i innych potencjalnych źródeł pożywienia oraz niedokarmianie dzikich zwierząt.
2. Zabezpieczenie terenów szczególnie narażonych – stosowanie odpowiednich ogrodzeń oraz innych rozwiązań technicznych ograniczających dostęp zwierząt do posesji, upraw i terenów użytkowanych przez mieszkańców.
3. Sprawny system zgłaszania i monitorowania – przekazywanie informacji o powtarzających się przypadkach występowania dzików do właściwych służb i podmiotów, w szczególności Straży Miejskiej oraz Powiatowego Centrum Zarządzania Kryzysowego. W przypadku bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia należy korzystać z numeru alarmowego 112.
4. Współpraca z podmiotami właściwymi w zakresie gospodarki łowieckiej – w szczególności z dzierżawcami obwodów łowieckich, Polskim Związkiem Łowieckim oraz Nadleśnictwem Rybnik.
5. Podejmowanie działań w zakresie redukcji liczebności zwierzyny – w przypadkach, w których zostaną spełnione przesłanki określone w obowiązujących przepisach prawa.

W 2026 r. do Powiatowego Centrum Zarządzania Kryzysowego w Rybniku wpłynęło łącznie 7 zgłoszeń dotyczących występowania dzików na terenie miasta. W żadnym z tych zgłoszeń nie wskazano na wystąpienie bezpośredniego zagrożenia dla życia lub zdrowia ludzi bądź zwierząt.

Mając na uwadze zgłoszenia dotyczące dzielnic Zamysłów, w tym rejonu ul. Jarzynowej i Okrzeszyńca, Prezydent Miasta Rybnika w dniu 21 września 2026 r. wystąpił do Koła Łowieckiego „Pod Klonem”, którego dzierżawiony obwód łowiecki obejmuje ten rejon, z wnioskiem o zintensyfikowanie odstrzału dzików na terenie dzierżawionego obwodu łowieckiego.

Pytanie 2

Czy możemy dokonać odstrzału tych zwierząt?

Odpowiedź:

Obowiązujące przepisy prawa przewidują możliwość przeprowadzenia odstrzału redukcyjnego dzików, jednak zastosowanie tego rozwiązania uzależnione jest od spełnienia określonych przesłanek ustawowych.

Zgodnie z art. 45 ust. 3 ustawy z dnia 13 października 1995 r. – Prawo łowieckie, w przypadku szczególnego zagrożenia prawidłowego funkcjonowania obiektów produkcyjnych i użyteczności publicznej przez zwierzynę, właściwy organ wykonujący zadania starosty, w porozumieniu z Polskim Związkiem Łowieckim, może wydać decyzję o odłowie, odłowie wraz z uśmierceniem lub odstrzale redukcyjnym zwierzyny.

W przypadku Miasta Rybnika jako miasta na prawach powiatu, kompetencje starosty wykonuje Prezydent Miasta.

Należy jednak podkreślić, że zastosowanie wskazanego przepisu wymaga każdorazowo ustalenia, czy w konkretnej sytuacji występuje szczególne zagrożenie, o którym mowa w art. 45 ust. 3 ustawy. Sama obecność dzików w pobliżu zabudowy mieszkaniowej, na działkach prywatnych czy w pasie drogowym nie przesądza automatycznie o spełnieniu przesłanek do wydania decyzji o odstrzale redukcyjnym. Konieczne jest wykazanie i udokumentowanie wpływu występowania zwierzyny na funkcjonowanie konkretnych obiektów produkcyjnych lub użyteczności publicznej, z uwzględnieniem charakteru, skali i częstotliwości występującego zagrożenia. Należy również mieć na uwadze, że realizacja odstrzału redukcyjnego wymaga przeprowadzenia odpowiedniej procedury organizacyjnej, w tym zapewnienia wykonawcy posiadającego wymagane uprawnienia oraz zabezpieczenia środków na realizację zadania.

Kwestia źródła finansowania tego rodzaju działań pozostaje obecnie przedmiotem rozbieżnych stanowisk organów administracji publicznej, co zostało szczegółowo przedstawione w odpowiedzi na pytanie 3.

Pytanie 3

Czy możemy pokryć koszty odstrzału ze środków budżetu Miasta?

Odpowiedź:

W aktualnym stanie prawnym brak jest jednoznacznej podstawy prawnej pozwalającej na finansowanie odstrzału redukcyjnego, o którym mowa w art. 45 ust. 3 ustawy – Prawo łowieckie, ze środków własnych budżetu Miasta.

Kwestia ta jest przedmiotem rozbieżnych stanowisk dotyczących charakteru tego zadania oraz podmiotu zobowiązanego do jego finansowania.

Regionalna Izba Obrachunkowa w Katowicach w piśmie WA.5210.18.2024 z dnia 2 września 2024 r. wskazała, że odstrzał redukcyjny, o którym mowa w art. 45 ust. 3 ustawy – Prawo łowieckie, **nie stanowi zadania własnego gminy** i brak jest podstaw do jego finansowania ze środków własnych jednostki samorządu terytorialnego.

Stanowisko to zostało następnie przedstawione również w piśmie RIO w Katowicach z dnia 10 lipca 2026 r., znak WA.5210.88.2026, w którym wskazano na brak podstaw do finansowania tego zadania przez powiat ze środków własnych oraz wskazano na możliwość finansowania zadania w formie dotacji celowej z budżetu państwa.

Jednocześnie w orzecznictwie sądów administracyjnych, w szczególności w postanowieniu Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 20 listopada 2020 r., sygn. II OW 90/20, wskazano wojewodę jako organ odpowiedzialny za sfinansowanie wykonania decyzji dotyczącej odstrzału redukcyjnego dzików.

Odmienne stanowisko prezentowane jest natomiast przez Ministerstwo Klimatu i Środowiska, które wskazuje, że zadania związane z odłowem, odłowem wraz z uśmierceniem oraz odstrzałem redukcyjnym, o których mowa w art. 45 ust. 3 ustawy – Prawo łowieckie, należy traktować jako zadania własne powiatu.

Obecnie przed sądem toczy się postępowanie dotyczące zwrotu kosztów poniesionych przez Miasto Rybnik w związku z realizacją odstrzału redukcyjnego dzików w latach ubiegłych.

Mając na uwadze aktualne stanowisko Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach oraz istniejące orzecznictwo sądów administracyjnych, finansowanie odstrzału redukcyjnego bezpośrednio ze środków własnych Miasta wiązałoby się z istotnym ryzykiem zakwestionowania prawidłowości poniesienia takiego wydatku.

Pytanie 4

Czy i jak możemy ochronić mieszkańców przed zniszczeniami na polach i łąkach oraz ewentualnymi atakami na ludzi?

Odpowiedź:

Ochrona mieszkańców i ich mienia przed skutkami występowania dzików wymaga stosowania różnych działań, dostosowanych do charakteru i miejsca występowania problemu. Działania te powinny być prowadzone we współpracy Miasta z dzierżawcami obwodów łowieckich, Polskim Związkiem Łowieckim, Nadleśnictwem Rybnik, Policją, Strażą Miejską oraz Powiatowym Centrum Zarządzania Kryzysowego.

W zakresie ochrony pól, łąk i posesji zaleca się w szczególności:

1. Stosowanie odpowiednich zabezpieczeń mechanicznych, w tym ogrodzeń i tzw. pastuchów elektrycznych;
2. Stosowanie dopuszczonych środków odstraszających (np.: odstraszacze zapachowe - chemiczne, odstraszacze hukowe i świetlne) odpowiednich do miejsca i charakteru zagrożenia;

Należy również wskazać, że na wyposażeniu Straży Miejskiej w Rybniku znajdują się urządzenia przeznaczone do płoszenia dzikiej zwierzyny. Urządzenia te mogą być wykorzystywane przez funkcjonariuszy w ramach podejmowanych interwencji, w szczególności w sytuacjach, gdy dzikie zwierzęta pojawiają się na terenach zurbanizowanych i w bezpośrednim sąsiedztwie zabudowy mieszkaniowej. Ich zastosowanie ma charakter doraźny i służy przede wszystkim przepłoszeniu zwierząt z miejsc, w których ich obecność może powodować zagrożenie lub utrudniać bezpieczne funkcjonowanie mieszkańców.

Wykorzystanie tego rodzaju urządzeń nie zastępuje jednak działań podejmowanych w ramach gospodarki łowieckiej i nie stanowi rozwiązania problemu liczebności populacji dzików.

3. Niedokarmianie dzikich zwierząt i niedopuszczanie do pozostawiania resztek żywności w miejscach dostępnych dla zwierząt;
4. Właściwe zabezpieczanie pojemników na odpady i kompostowników;
5. Usuwanie z posesji łatwo dostępnych źródeł pożywienia, w szczególności opadłych owoców;

6. W przypadku gruntów rolnych – korzystanie z przewidzianych przepisami procedur zgłaszania szkód wyrządzonych przez zwierzynę.

Należy jednocześnie podkreślić, że **zabezpieczenie nieruchomości przed dostępem dzikich zwierząt należy do właściciela lub użytkownika nieruchomości**. Właściciel powinien również podjąć działania zmierzające do ograniczenia czynników mogących przyciągać zwierzynę w bezpośrednie sąsiedztwo zabudowy.

Dotyczy to w szczególności odpowiedniego usytuowania i zabezpieczenia kompostownika, właściwego zabezpieczenia odpadów komunalnych, usuwania łatwo dostępnych źródeł pożywienia, w tym opadłych owoców, a także właściwego utrzymania terenu nieruchomości. W przypadku terenów zielonych i rolnych istotne może być również ograniczanie występowania organizmów stanowiących bazę pokarmową dla dzików, np. poprzez właściwą pielęgnację gleby i stosowanie odpowiednich zabiegów agrotechnicznych, w tym ograniczanie występowania pędraków.

Należy również zwrócić uwagę na możliwe przypadki nieodpowiedzialnego dokarmiania dzikich zwierząt przez ludzi. Działania takie mogą powodować przyzwyczajanie zwierząt do obecności człowieka i utratę naturalnego dystansu wobec ludzi. W konsekwencji dziki mogą coraz częściej pojawiać się w pobliżu zabudowy, traktując tereny zamieszkałe jako łatwo dostępne źródło pożywienia. Szczególnie niekorzystne jest regularne dokarmianie zwierząt, które może prowadzić do ich trwałego przyzwyczajenia do określonego miejsca.

W przypadku szkód wyrządzonych przez dziki w uprawach i płodach rolnych zastosowanie mają przepisy ustawy – Prawo łowieckie dotyczące szacowania i wynagradzania szkód. Co do zasady szkody takie zgłasza się właściwemu dzierżawcy albo zarządcy obwodu łowieckiego.

Jednocześnie należy wyraźnie wskazać, że nie wszystkie zniszczenia spowodowane przez dzikie zwierzęta stanowią szkody w rozumieniu ustawy – Prawo łowieckie. W szczególności szkody dotyczące mienia innego niż uprawy i płody rolne, takie jak uszkodzenia ogrodzeń, trawników, rabat, przydomowych ogródków, infrastruktury znajdującej się na prywatnej posesji czy innych elementów mienia, co do zasady nie

podlegają naprawieniu na zasadach określonych w przepisach dotyczących szkód łowieckich. W przypadku tego rodzaju szkód możliwość uzyskania odszkodowania może wynikać wyłącznie z posiadanego przez właściciela mienia ubezpieczenia, jeżeli zakres zawartej umowy ubezpieczenia obejmuje tego rodzaju zdarzenia.

W przypadku terenów znajdujących się poza obwodami łowieckimi zastosowanie mogą mieć odmienne zasady odpowiedzialności za szkody, dlatego sposób postępowania powinien być ustalany z uwzględnieniem statusu konkretnego gruntu.

Informacje o występowaniu dzików, szczególnie w przypadku ich regularnego pojawiania się w pobliżu zabudowy, można przekazywać do:

1. Straży Miejskiej w Rybniku – tel. 986 lub 32 42 27 254;
2. Powiatowego Centrum Zarządzania Kryzysowego – tel. 32 42 10 000.

W przypadku bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia należy niezwłocznie skorzystać z numeru alarmowego 112.

W przypadku spotkania z dzikiem należy przede wszystkim zachować spokój, nie zbliżać się do zwierzęcia i nie podejmować prób jego przepędzania. Należy spokojnie zwiększyć odległość od zwierzęcia i udać się w bezpieczne miejsce. Szczególną ostrożność należy zachować w przypadku spotkania lochy z młodymi. Nie należy również dopuszczać psów do kontaktu z dzikiem.

Skuteczne ograniczenie zagrożeń związanych z obecnością dzików wymaga współdziałania mieszkańców Miasta, Straży Miejskiej, Policji, Powiatowego Centrum Zarządzania Kryzysowego, dzierżawców obwodów łowieckich, Polskiego Związku Łowieckiego oraz Nadleśnictwa Rybnik.

Podejmowane działania powinny być każdorazowo dostosowane do skali zagrożenia, miejsca występowania zwierząt oraz możliwości wynikających z obowiązujących przepisów prawa.

Z poważaniem

PREZYDENT MIASTA

Piotr Kuczyński